

МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ

кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя

Плахтій Інни Борисівни

Сьогодні в українській судовій спільноті вкотре активізувалися думки про необхідність зміцнення незалежності правосуддя. Я не знаю судді, працівника суду, які б не були стурбовані ситуацією, яка нині склалася. Така стурбованість спричинена черговим намаганням чергової влади перезавантажити судову гілку влади на фоні не надто вдалих наслідків попередніх реформ.

Мету судової реформи було визначено затвердженою в січні 2015 року Стратегією сталого розвитку «Україна 2020», а саме -- реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації принципів верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом. Реформа має забезпечити функціонування судової влади, що відповідає суспільним очікуванням щодо незалежного та справедливого суду, а також європейській системі цінностей та стандартів захисту прав людини.

В Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, яка, також, була затверджена в 2015 році, було окреслено розгорнуту систему завдань, заходів та результатів судової реформи, серед яких: забезпечення незалежності, безсторонності та неупередженості суддів, оптимізація суддівського врядування та системи кар'єрного просування суддів, підвищення професійного рівня суддів, прозорості діяльності суддів та рівня їх відповідальності, підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій.

Ні у кого не виникало і не виникає сумнівів в необхідності реалізації таких реформ.

Прошло п'ять років. Настав 2020 рік. Маємо те, що маємо.

Через не забезпечення гарантій суддівської незалежності відбувається постійний відтік професійних суддівських кадрів, який, в поєднанні з довготривалим та багатостадійним процесом добору кандидатів на посади суддів, спричинив зупинення роботи судів щодо здійснення правосуддя в окремих регіонах, а в інших – непомірно збільшив навантаження на працюючих суддів. А кількість справ в провадженні впливає на строки їх розгляду.

В зв'язку з надмірним навантаженням, судді не мають фізичної можливості в достатній мірі реалізувати потреби підвищення свого професійного рівня.

Навряд чи можна назвати оптимізацією суддівського врядування «виведення зі строю» Вищої кваліфікаційної комісії суддів і примарність, у зв'язку з цим, перспектив кар'єрного просування суддів. Кар'єра ж суддів Верховного Суду постійно знаходиться під загрозою початку нового етапу реформування саме з найвищого суду в системі судоустрою.

Одним із прописаних кроків судової реформи, крім того, є удосконалення стратегічного планування, посилення фінансових і комунікаційних можливостей системи суддівського врядування для забезпечення ефективного управління судовою системою та її фінансування відповідно до принципів ефективності й результативності. Стан реалізації цього пункту стратегії реформування ми усі спостерігаємо протягом останнього року. Численні звернення судів першої та апеляційної інстанцій різних юрисдикцій щодо серйозних проблем із матеріальним забезпеченням судочинства, які стосуються відсутності коштів на поштові відправлення судових повідомлень аж до повної зупинки їх відправлення, низького рівня оплати праці працівників апаратів судів, свідчать про неприпустимо низькі показники фінансового забезпечення діяльності судової влади на 2020 рік.

За таких обставин, суди не спроможні вирішувати в розумні строки судові справи з дотриманням усіх прав учасників, що є невід'ємною складовою ефективності правосуддя.

Хіба це відповідає суспільним очікуванням щодо незалежного та справедливого суду, а також європейській системі цінностей та стандартів захисту прав людини? І чи зміцнює авторитет судової влади?

В ситуації, що склалася, роль Вищої ради правосуддя, як незалежного конституційного органу державної влади та суддівського врядування, є ключовою.

За останні роки Вища рада правосуддя видимо активізувала свою діяльність, спрямовану на виконання її пріоритетного завдання -- забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя: частіше і оперативніше реагувала на втручання в діяльність судів та суддів; затверджувала консультативні висновки до численних проектів законів, якими пропонувались зміни в системі правосуддя, передусім звертаючи увагу на потенційні загрози незалежності суддів (на жаль частина висновків залишилася без уваги законодавця); в межах своїх повноважень вживала і вживає дієвих заходів для подолання кадрового дефіциту суддів, вперше за кілька років місцеві суди отримали довгоочікуване кадрове поповнення, на часі вирішення питання відрядження суддів. На жаль дії Вищої ради правосуддя, спрямовані на належне забезпечення суддів матеріальними ресурсами не виявились особливо результативними.

Усвідомлюючи всю відповідальність такого свого кроку, вважаю, що зможу професійно, неупереджено та принципово виконувати обов'язки члена Вищої ради правосуддя.

Я не вбачаю і не відчуваю жодної ні своєї, ні будь-якого іншого кандидата в члени Вищої ради правосуддя, який є суддею першої інстанції, меншовартості, в порівнянні з суддями вищих інстанцій щодо можливості і перспектив бути обраним. Незалежно від того, в якій інстанції чи юрисдикції працюємо, ми – судді є рівними перед викликами сьогодення. Крім того, єдність статусу суддів виключає будь-яку дискримінацію у праві входити до складу конституційного органу суддівського врядування.

За більше ніж 20 років роботи в судах, 11 з яких я працюю суддею Луцького міськрайонного суду Волинської області, я була свідком багатьох кардинальних змін в сфері правосуддя, в тому числі: «малої судової реформи» 2001-2002 років, ліквідації районних та міських судів у містах та створення міськрайонних судів 2003 році, прийняття нових кодексів з 2001 по 2005 роки, створення Єдиного державного реєстру судових рішень, створення системи судів адміністративної юрисдикції в 2005-2008 роках, судової реформи 2010 року. Не зі сторони знаю їхні наслідки.

З 2013 року я є викладачем-тренером, розробником начальних програм Національної школи суддів України, учасником ряду діючих в Україні міжнародних проектів і програм у сфері правосуддя. А тому, час від часу маю можливість реалізації мети власного навчання та самоудосконалення.

З 2014 року тричі поспіль рішеннями З'їздів суддів України була обрана членом Ради суддів України, де працюю і дотепер. Постійно спілкуюся з колегами з інших регіонів, цікавлюся їхніми інтересами і тим, що турбує.

Здобутий за час роботи суддею першої інстанції неоціненний досвід спілкування з людьми дозволяє мені відчувати і розуміти потреби суспільства. Проблеми ж судової влади я знаю з перших вуст, бачу і розумію сама.

Переконана, що мій досвід, професійна компетентність: знання, уміння та навички, ставлення до виконання професійних обов'язків і життя, морально етичні якості та особисті життєві цінності, дозволять мені бути виваженою в оцінці викладених в дисциплінарних скаргах обставин та забезпечити суддів і прокурорів від безпідставного притягнення до дисциплінарної відповідальності, об'єктивно оцінювати потреби кадрового забезпечення судів та якість кадрів, брати посильну активну участь у відстоюванні незалежності судової влади та підвищення авторитету правосуддя.

05.11.2020

Плахтій І.Б.